

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**ΓΝΩΜΗ
Δ 57 / 2018**

(του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011)

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 8η Ιουνίου 2018, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 π.μ., και επί της οδού Κεφαλληνίας 45, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής Αρχή) σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα Μέλη της Αρχής, παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Αντιπρόεδρος (Προεδρεύουσα): Χριστίνα Μπουσουλέγκα
Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Δημήτριος Λουρίκας
Δημήτριος Σταθακόπουλος
Μαρία Στυλιανίδου
Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Ο Πρόεδρος της Αρχής Γεώργιος Καταπόδης απουσίασε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος. Τα λοιπά αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού-Οικονομικού

Εισηγητής: Χρήστος Κανελλόπουλος, Οικονομολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, ο εισηγητής, Χρήστος Κανελλόπουλος καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών Μίνα Καλογρίδου, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011 για την ανάθεση προμήθειας «Αναλωσίμων Εργαστηρίων» προϋπολογισμού € 567.843,49 χωρίς Φ.Π.Α., ή € 704.125,93 με Φ.Π.Α., για τις ανάγκες του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού "Δήμητρα" (εφεξής **ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ**), οικονομικών ετών 2018 - 2019, σε συνέχεια εν μέρει άγονου, ανοικτού, άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 διαγωνισμού για τη σύναψη συμφωνίας πλαίσιο, με τη χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1 Με την με αριθμ. 35476/31-10-2018 Διακήρυξη (ΑΔΑΜ: 17PROC002193867 2017-11-03) του, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ διενήργησε ανοικτό, άνω των ορίων του άρθρου 5 του Ν. 4412/2016, διαγωνισμό για τη σύναψη συμφωνίας πλαίσιο, με τη χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) για την ανάθεση προμήθειας «Αναλωσίμων Εργαστηρίων», προϋπολογισθείσας δαπάνης € 752.930,00 χωρίς Φ.Π.Α., ή € 933.633,20 με Φ.Π.Α., οικονομικών ετών 2018 - 2019, με κριτήριο κατακύρωσης τη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Τα Τμήματα της Διακήρυξης ήταν οκτώ (8):

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΙΔΟΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ € ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.
1	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	301.247,00
2	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΚΡΥΟΣΚΟΠΙΩΝ	36.716,00
3	ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΑΛΛΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΣΕ ΠΡΟΒΕΙΟ ΓΑΛΑ	66.947,00
4	ΥΛΙΚΑ ΒΑΘΜΟΝΟΜΗΣΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	40.114,50
5	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	47.114,20
6	ΛΟΙΠΑ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ	105.226,50
7	ΦΙΑΛΙΔΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	64.512,00
8	ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	38.522,80
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.		700.400,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕ Φ.Π.Α.		868.496,00
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ 15% ΜΕ ΦΠΑ		65.137,20
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΜΕ ΦΠΑ		933.633,20

Η διάρκεια των συμφωνιών πλαίσιο ορίστηκε σε δύο (2) χρόνια από την ημερομηνία υπογραφής τους. Σύμφωνα με την ως άνω διακήρυξη έχει προβλεφθεί δικαίωμα προαίρεσης ποσοστού 15% επιπλέον του προϋπολογισμού έτους 2019, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των € 52.530, πλέον ΦΠΑ 24%, ήτοι συνολικού ποσού € 65.137,20. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr, ορίστηκε η 4η Δεκεμβρίου 2017 και ώρα 15:00 μμ. Ως ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίστηκε η 8η Δεκεμβρίου 2017 και ώρα 14:00 πμ. Ο διαγωνισμός πήρε Αριθμούς Συστήματος 45399,1 - 45468,1 - 46772,1 - 46776,1 - 46778,1 - 46780,1 - 46781,1 - 46782,1 στο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) και αναρτήθηκε την 3η Νοεμβρίου 2017.

1.2 Περίληψη της Διακήρυξης στάλθηκε, με ηλεκτρονικά μέσα την 3η Νοεμβρίου 2017 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία και δημοσιεύτηκε την 4η Νοεμβρίου 2017 (S 212 - 441343).

1.3 Περίληψη της Διακήρυξης (ΑΔΑ: ΩΛΠΟΟΞΜ-2ΚΗ) δημοσιεύτηκε την 3η Νοεμβρίου 2017 στις εφημερίδες «ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ & ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΩΝ», «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» και «ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ».

1.4 Επιπρόσθετα, όλο το τεύχος της Διακήρυξης αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο www.elgo.gr.

1.5 Με τα με αριθμ. 53969/8-12-2017 και 1408/12-1-2018 Πρακτικά της, η Επιτροπή Αξιολόγησης των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και των Τεχνικών Προσφορών, α) έκρινε ως μη αποδεκτή τη τεχνική προσφορά της εταιρείας «ΑΤΡΟΠΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.» διότι για το είδος «ELISA KIT» του Τμήματος 3 προσέφερε υλικό με ελάχιστο εύρος ποσοτικοποίησης από 0% έως 15%, ενώ σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές ορίζεται ελάχιστο εύρος ποσοτικοποίησης από 0% έως 20% και β) πρότεινε την αποδοχή των υπόλοιπων τεχνικών προσφορών των εταιρειών:

A.A.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΤΜΗΜΑΤΑ
1	ΤΕΣΚΟ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	1, 2
2	PROGNOSIS BIOTECH Α.Ε.	3
3	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΟΥΝΤΡΟΜΙΧΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	6

διότι οι προσφορές τους ήταν σύμφωνες με τους όρους της Διακήρυξης.

1.6 Με την από 12-1-2018 εισήγηση, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού ενημέρωσε ότι μετά την αποσφράγιση και τον έλεγχο των δικαιολογητικών και των τεχνικών προσφορών διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν υποβληθεί προσφορές για τα τμήματα 4, 5, 7 και 8.

1.7 Στην με αριθμό 102/7-2-2018 συνεδρίαση (αριθμός θέματος 10) το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ αποφάσισε να εγκρίνει τα με αριθμ. 53969/2017 και 1408/2018 Πρακτικά. Η εν λόγω απόφαση αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 28-2-2018.

1.8 Στην ίδια ως άνω συνεδρίαση, με αριθμό θέματος 11, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ αποφάσισε την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για τα Τμήματα 4, 5, 7, και 8 για τα οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές (ΑΔΑ: Ψ4ΝΖΟΞ3Μ-ΦΣΧ). Η εν λόγω Απόφαση αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 28-2-2018.

1.9 Με το αριθμ. 13588/19-3-2018 Πρακτικό αποσφράγισης οικονομικών προσφορών, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού εισηγήθηκε α) την απόρριψη των οικονομικών προσφορών της εταιρείας «ΤΕΣΚΟ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.» για τα τμήματα 1 και 2, διότι οι προσφερόμενες τιμές, σύμφωνα με την Επιτροπή, υπερέβαιναν τον προϋπολογισμό κάθε τμήματος και β) την προσωρινή κατακύρωση των οικονομικών προσφορών των εταιρειών PROGNOSIS BIOTECH Α.Ε. και ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΟΥΝΤΡΟΜΙΧΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

1.10 Στην με αριθμό 111/26-4-2018 συνεδρίαση (αριθμός θέματος 4) το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ αποφάσισε μεταξύ άλλων α) να εγκρίνει το με αριθμ. 13588/2018 Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης, β) τον αποκλεισμό της εταιρείας «ΤΕΣΚΟ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.» λόγω του ότι η οικονομική προσφορά της για τα τμήματα 1 και 2 υπερέβαινε την οριζόμενη στη διακήρυξη προϋπολογισθείσα δαπάνη και γ) την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για τα τμήματα 1, 2 για τα οποία απορρίφθηκαν οι οικονομικές προσφορές (ΑΔΑ: 6Π3ΔΟΞ3Μ-Θ5Α). Η εν λόγω Απόφαση αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 4-5-2018.

1.11 Με το αριθμ. 21414/10-5-2018 έγγραφό του, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ βεβαιώνει ότι δεν έχουν υποβληθεί Ενστάσεις, Προσφυγές ή Ένδικα Μέσα κατά του διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της Διακήρυξης.

1.12 Κατόπιν των ανωτέρω, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ, με το προαναφερόμενο έγγραφό του, στο οποίο επισυνάπτεται σχέδιο Απόφασης, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για τα τμήματα του υπ' αριθμ. 35476/23-8-2017 Διεθνούς Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την προμήθεια αναλωσίμων των επτά Εργαστηρίων Ελέγχου Ποιότητας Γάλακτος του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, που είτε δεν υποβλήθηκαν προσφορές είτε αυτές που υποβλήθηκαν κρίθηκαν ως απαράδεκτες.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ορίζει ότι: «2.α. Οι αποφάσεις των αναθέτουσών αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. [...]».

3. Το άρθρο 5 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός Φ.Π.Α., ορίζονται τα ακόλουθα: ...β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. β) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις άνω περιπτώσεις α', β', και γ' ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ».

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 2342/2015 της Επιτροπής τα κατώτατα όρια ισχύουν, από 1/1/2016 έως 31/12/2017.

4. Το άρθρο 6 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]. 2. Όταν η αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μια χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου. Με διαπιστωτική πράξη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ορίζονται οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...]».

5. Το άρθρο 26, παράγραφος 2, περίπτωση β' του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο, στις ακόλουθες περιπτώσεις: ... β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς. 3. Μη κανονικές προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα: α) όσες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, β) όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα, γ) όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής,

όπως συμπαιγνίας ή διαφθοράς, δ) όσες κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές.

4. Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα: α) όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και β) όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. (...). Ακολουθως, στο άρθρο 29 του ίδιου νόμου με το οποίο ενσωματώνονται οι διατάξεις του άρθρου 29 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιγράφεται η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση».

6. Το άρθρο 27 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Στις ανοικτές διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 60 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 67. Η προσφορά συνοδεύεται από τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. [...]. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συντμήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 και την παράγραφο 5 του άρθρου 22 και το άρθρο 37.[...]».

7. Το άρθρο 32, του ν. 4412/2016 (Α' 147), το οποίο ενσωματώνει τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ορίζει ότι: «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) εάν ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της. Μη κατάλληλη θεωρείται μια προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. [...]».

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

8. Το υπό εξέταση αίτημα του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας με την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 8 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη της περίπτωσης 8 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας ανάθεσης προμήθειας προϋπολογισμού € 567.843,49 χωρίς Φ.Π.Α., συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή γνώμης σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011.

9. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικές ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, ΕΥ:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, ΕΥ:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, ΕΥ:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς

επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

10. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται με το υπό κρίση αίτημά της τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 που προβλέπει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης. Πλην όμως, στην προκειμένη περίπτωση, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ, κρίνεται ότι τυγχάνει εξέτασης και η διάταξη της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016 που προβλέπει την προσφυγή στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση.

11. Επισημαίνεται ότι, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016 είναι: **α)** η νομίμως διεξαχθείσα ανοικτή διαδικασία και **β)** η υποβολή μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών. Επιπρόσθετα, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 είναι: **α)** η νομίμως διεξαχθείσα ανοικτή διαδικασία και **β)** η μη υποβολή προσφοράς, **γ)** η μη ουσιώδης τροποποίησης των αρχικών όρων της σύμβασης.

12. Σημειώνεται ότι η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, προϋποθέτει τη μη υποβολή προσφοράς ή την υποβολή ακατάλληλης προσφοράς. Κατά τη ρητή διατύπωση του ως άνω άρθρου *“Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.”*

Κατά την έννοια της ως άνω διάταξης η μη καταλληλότητα προσφορών αφορά σε περιπτώσεις πλημμελειών ουσίας, ιδιαίτερα σοβαρών ελλείψεων των προσφορών, οι οποίες φανερώνουν ότι κατ' ουσίαν η αγορά δεν ανταποκρίθηκε στην προς ανάθεση σύμβαση έτσι όπως αυτή προδιαγράφηκε στα τεύχη του διαγωνισμού από την αναθέτουσα αρχή. Συναφώς επισημαίνεται ότι σύμφωνα με σχετική νομολογία (ΕΣ/Τμ. VI 3558/2009, 44/2007), μη κατάλληλες θεωρούνται γενικά οι προσφορές που δεν έχουν καμία σχέση με τη σύμβαση, δηλαδή το περιεχόμενό τους δεν εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις της σύμβασης και είναι ασύμβατο με τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις εν λόγω ανάγκες (βλ. σχετ. Αποφάσεις 51/2015, 328/2014 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).

Περαιτέρω με βάση τη διάταξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ίδιου ως άνω νόμου για την εφαρμογή της οποίας απαιτείται η υποβολή μόνο μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 4 του

άρθρου 26, ως απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα:

“β) όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης”

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς.

13. Κατά συνέπεια στην κρινόμενη περίπτωση, σύμφωνα με το προπαρατεθέν ιστορικό, όσον αφορά στα τμήματα 1 και 2 δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της διάταξης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 που εφαρμόζεται στην περίπτωση μη υποβολής ή υποβολής ακατάλληλης προσφοράς, καθώς υπήρξε η υποβολή μίας (1) προσφοράς για τα ως άνω τμήματα, πλην όμως αυτή δεν έγινε αποδεκτή σύμφωνα με την από 26-4-2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΓΛΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ (βλ. Ιστορικό 1.10) λόγω του ότι η οικονομική προσφορά της για τα τμήματα 1 και 2 υπερέβαινε την οριζόμενη στη διακήρυξη προϋπολογισθείσα δαπάνη.

Συνεπώς, πρόκειται για απαράδεκτη προσφορά κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26, σε συνδυασμό με την περίπτωση β' της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

14. Επισημαίνεται ότι σχετικά με την ως άνω προϋπόθεση, όπως παγίως έχει κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣΠράξη 215/2012 Κλιμάκιο Ζ', ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 466/2011, 1249/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013, ΕΣ 98/2013 Κλιμάκιο ΣΤ').

15. Ειδικότερα δε, σχετικά α) με την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ - Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ - Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

16. Ως προς την προϋπόθεση προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, από τα στοιχεία του φακέλου διαπιστώνεται ότι ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ διενήργησε ανοικτό, άνω των ορίων του άρθρου 5 του Ν. 4412/2016, διαγωνισμό με τη χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) για την ανάθεση προμήθειας «Αναλωσίμων Εργαστηρίων» προϋπολογισθείσας δαπάνης € 752.930,00 χωρίς Φ.Π.Α., οικονομικών ετών 2018 - 2019, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η εν λόγω Διακήρυξη, για την οποία τηρήθηκαν οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από την συμμετοχή του, στον διαγωνισμό.

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι στο άρθρο 5.2 της Διακήρυξης προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης ως εξής: *“Η προϋπολογισθείσα δαπάνη δύναται να αυξηθεί κατά πενήντα δύο χιλιάδες πεντακόσια*

τριάντα ευρώ (52.530€), πλέον ΦΠΑ 24% 12.607,20€, ήτοι εξήντα πέντε χιλιάδες εκατό τριάντα επτά ευρώ και είκοσι λεπτά (65.137,20€) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, ποσό το οποίο εφόσον χρησιμοποιηθεί αφορά στο δικαίωμα προαίρεσης ποσοστού 15% επιπλέον του προϋπολογισμού έτους 2019". Από τη σχετική διατύπωση, δεν προκύπτει με σαφήνεια ο τρόπος ενεργοποίησής του καθώς δεν αναφέρεται εάν αφορά στο σύνολο των τμημάτων της διακήρυξης κατά αναλογία σύμφωνα με τον προϋπολογισμό εκάστου τμήματος ή εάν δύναται να ενεργοποιηθεί κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής για οποιοδήποτε τυχόν τμήμα της διακήρυξης. Στο σχετικό δε Παράρτημα Α αναφέρονται αναλυτικά τα είδη και ο προϋπολογισμός κάθε τμήματος της διακήρυξης, δεν συμπεριλαμβάνεται, όμως, αντίστοιχο ποσό του δικαιώματος προαίρεσης. Επίσης, παρατηρείται ότι, η άσκηση του δικαιώματος προδικαστικής προσφυγής γίνεται ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών και όχι ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Διακήρυξης. Τέλος σημειώνεται ότι, η δημοσίευση της περίληψης της Διακήρυξης στον ελληνικό τύπο και στο ΚΗΜΔΗΣ, δεν θα πρέπει να γίνεται πριν από την ημερομηνία δημοσίευσής της, στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης.

Κατόπιν των ανωτέρω επισημάνσεων, δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες στους όρους της Διακήρυξης.

17. Ως προς την προϋπόθεση της μη υποβολής προσφορών, από τα παραταθέν ιστορικό προκύπτει ότι, με την από 7-2-2018 απόφαση το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ ενέκρινε τα αριθμ. 53969/2017 και 1408/2018 Πρακτικά και αποφάσισε την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σύμφωνα με το εδάφιο α', άρθρο 32 του ν. 4412/2016, για τα τμήματα 4, 5, 7 και 8 για τα οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές.

18. Ως προς την προϋπόθεση της μη ουσιώδους τροποποίησης των αρχικών όρων της σύμβασης, στο υποβληθέν σχέδιο Απόφασής του, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ ζητά την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. προκειμένου να προσφύγει στην διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς τροποποίηση των όρων της αρχικής Σύμβασης για τα τμήματα για τα οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές.

19. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 για την ανάθεση της προμήθειας των αναλωσίμων του τμήματος 1 "Αναλώσιμα αυτόματων αναλυτικών συσκευών" και του τμήματος 2 "Αναλώσιμα κρουσκοπίων", προϋπολογισμού € 301.247 και € 36.716 χωρίς ΦΠΑ, αντίστοιχα, για τα οποία υποβλήθηκε μία (1) απαράδεκτη προσφορά η οποία δεν έγινε δεκτή καθώς και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 για την ανάθεση των τμημάτων, για τα οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές, ήτοι για το τμήμα 4 "Υλικά βαθμονόμησης αναλυτικών συσκευών – Διεργαστηριακές δοκιμές", προϋπολογισμού € 40.114,50, χωρίς ΦΠΑ, τμήμα 5 "Αναλώσιμα ανίχνευσης αντιμικροβιακών παραγόντων", προϋπολογισμού € 47.114,20, χωρίς ΦΠΑ, τμήμα 7 "Φιαλίδια δειγματοληψίας γάλακτος", προϋπολογισμού € 64.512,00, χωρίς ΦΠΑ και τμήμα 8 "Λοιπά είδη γενικής χρήσης", προϋπολογισμού € 38.522,80,, χωρίς ΦΠΑ, για τα οποία δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά.

Όμως, κατά την άποψη του μέλους της Αρχής Δημητρίου Λουρίκα, το γεγονός ότι από τη σχετική διατύπωση, δεν προκύπτει με σαφήνεια ο τρόπος ενεργοποίησης του δικαιώματος προαίρεσης καθώς δεν αναφέρεται εάν αφορά στο σύνολο των τμημάτων της διακήρυξης κατά αναλογία σύμφωνα με τον προϋπολογισμό εκάστου τμήματος ή εάν δύναται να ενεργοποιηθεί κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής για οποιοδήποτε τυχόν τμήμα της διακήρυξης, δημιουργεί ασάφεια, πρόβλημα στη διαδικασία και κατά συνέπεια στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **κατά πλειοψηφία** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, επί του αιτήματος του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού “Δήμητρα”, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια α) της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης β’ της παραγράφου 2 του άρθρου 26 για την ανάθεση της προμήθειας των αναλωσίμων του τμήματος 1 “Αναλώσιμα αυτόματων αναλυτικών συσκευών” και του τμήματος 2 “Αναλώσιμα κρυσκοπίων”, προϋπολογισμού € 301.247 και € 36.716 χωρίς ΦΠΑ, αντίστοιχα, για τα οποία δεν έγιναν δεκτές οι προσφορές καθώς και β) της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης α’ της παραγράφου 2 του άρθρου 32 για την ανάθεση του τμήματος 4 “Υλικά βαθμονόμησης αναλυτικών συσκευών – Διεργαστηριακές δοκιμές”, προϋπολογισμού € 40.114,50, χωρίς ΦΠΑ, του τμήματος 5 “Αναλώσιμα ανίχνευσης αντιμικροβιακών παραγόντων”, προϋπολογισμού € 47.114,20, χωρίς ΦΠΑ, του τμήματος 7 “Φιαλίδια δειγματοληψίας γάλακτος”, προϋπολογισμού € 64.512,00, χωρίς ΦΠΑ καθώς και του τμήματος 8 “Λοιπά είδη γενικής χρήσης”, προϋπολογισμού € 38.522,80, χωρίς ΦΠΑ, για τα οποία δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 8 Ιουνίου 2018

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος

Χριστίνα Μπουσουλέγκα